

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ
ΚΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 509/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
31 Ιουλίου 2008

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Λεμονίδου κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Nina Vajić, *Πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Anatoly Kovler,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου,

και τον *Γραμματέα του Τμήματος*, Søren Nielsen.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 8 Ιουλίου 2008.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 509/07) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η Ελληνίδα υπήκοος Γεωργία Λεμονίδου («η προσφεύγουσα»), η οποία προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 22 Δεκεμβρίου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τους Δικηγόρους Αθηνών Λ. Πανούση και Α. Πανούση. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο του πληρεξουσίου της, Ο. Πατσοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 12 Νοεμβρίου 2007, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τη σχετική προς τη διάρκεια της διαδικασίας αίτηση. Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε, περαιτέρω, να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

4. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1940 και διαμένει στην Αθήνα.

5. Στις 11 Απριλίου 1994, η προσφεύγουσα ήγειρε ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή αποζημιώσεως κατά του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών, στο οποίο εργαζόταν ως μέλος του προσωπικού καθαριότητας. Με την αγωγή της η προσφεύγουσα ζητούσε να της καταβληθεί το ποσό των 67.474 ευρώ για μισθούς.

6. Στις 3 Φεβρουαρίου 1995, το Πρωτοδικείο Αθηνών έκανε εν μέρει δεκτό το αίτημα της προσφευγούσης (απόφαση 447/1995).

7. Στις 2 Ιανουαρίου 1997, η προσφεύγουσα εφεσίβαλε την απόφαση αυτή. Στις 4 Ιουνίου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση προσδιορισμού δικασίμου. Δικάσιμος κατόπιν αναβολής ορίσθηκε η 20ή Απριλίου 1999, ημερομηνία κατά την οποία η υπόθεση συζητήθηκε.

8. Στις 17 Ιουνίου 1999, το Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση και απέρριψε την αγωγή της προσφευγούσης (απόφαση 5482/1999). Η εφετειακή απόφαση καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2001.

9. Εν τω μεταξύ, στις 23 Οκτωβρίου 2000, η προσφεύγουσα ήσκησε αίτηση αναιρέσεως.

10. Στις 27 Νοεμβρίου 2001, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την προσβληθείσα εφετειακή απόφαση και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον και πάλι του Εφετείου, με διαφορετική όμως σύνθεση (απόφαση 1664/2001).

11. Στις 15 Ιανουαρίου 2002, η προσφεύγουσα προσέφυγε εκ νέου ενώπιον του Εφετείου και υπέβαλε αίτηση προσδιορισμού δικασίμου. Η υπόθεση συζητήθηκε στις 5 Μαρτίου 2002.

12. Στις 28 Νοεμβρίου 2002, το Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την απόφαση 447/1995 του Πρωτοδικείου και απέρριψε την αγωγή της προσφευγούσας (απόφαση 9276/2002). Η εφετειακή απόφαση καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε στις 27 Ιουλίου 2004. Την ίδια ημέρα, η προσφεύγουσα ήσκησε αίτηση αναιρέσεως. Στις 25 Ιανουαρίου 2005, υπέβαλε αίτηση προσδιορισμού δικασίμου. Η υπόθεση συζητήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2006.

13. Στις 11 Ιουλίου 2006, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση (απόφαση 1542/2006).

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

14. Οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας έχουν ως εξής:

Άρθρο 106

«Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους πραγματικούς ισχυρισμούς που προτείνουν και αποδεικνύουν οι διάδικοι (...)»

Άρθρο 108

«Οι διαδικαστικές πράξεις ενεργούνται με πρωτοβουλία και επιμέλεια των διαδίκων (...)»

Με τα ως άνω άρθρα, θεσπίζονται αντιστοίχως η αρχή της διαθέσεως και η αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων. Κατά την αρχή της διαθέσεως, η δικαστική προστασία, στο πλαίσιο των διαφορών αστικής φύσεως, παρέχεται μόνον ύστερα από αίτηση των διαδίκων, στο μέτρο που υφίσταται και εφόσον συνεχίζει να υφίσταται. Εξ άλλου, κατά την αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων, η πρόοδος μιας διαδικασίας αστικής φύσεως εξαρτάται εξολοκλήρου από την επιμέλεια των διαδίκων (Π.ΥΕΣΣΙΟΥ-ΦΑΛΤΣΗ, *Civil Procedure in Hellas*, εκδόσεις Σάκκουλας-Kluwer,

σελ. 45 και επόμενες).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

15. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας, παραβιάστηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

16. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίδικη διαδικασία διεξήχθη με ταχύτητα, λαμβανομένου ειδικότερα υπόψη του γεγονότος ότι η υπόθεση κρίθηκε από πέντε βαθμούς δικαιοδοσίας. Αναφερόμενη, εξ άλλου, στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, με τον οποίο καθιερώνεται η αρχή της διεξαγωγής της δίκης από τους διαδίκους, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι από τις ημερομηνίες επιβεβαιώνεται η έλλειψη επιμελείας εκ μέρους των διαδίκων στην παρούσα υπόθεση. Ειδικότερα, η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι το Νοσοκομείο εφесίβαλε την απόφαση 447/1995 του Πρωτοδικείου δύο περίπου έτη αργότερα και ότι καθυστέρησε περίπου δεκαπέντε μήνες ακόμα να καταθέσει αίτηση προσδιορισμού δικασίμου ενώπιον του Εφετείου. Τέλος, η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι η προσφεύγουσα δεν επεδίωξε την επιτάχυνση της διαδικασίας

A. Επί του παραδεκτού

17. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξ άλλου ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε άλλον λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη

18. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, είχε ως αφετηρία την 11^η Απριλίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως το Πρωτοδικείο Αθηνών, και ολοκληρώθηκε στις 11 Ιουλίου 2006, με την απόφαση

1542/2006 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε, επομένως, δώδεκα έτη και τρεις μήνες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. *Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας*

19. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών, ως και των συνεπειών της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. προσφυγής 30979/96, παρ. 43, ΕΔΑΔ 2000-VII).

20. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *Frydlender*).

21. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να αχθεί σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, όσον αφορά τα επιληφθέντα δικαστήρια, πέντε αποφάσεις εξεδόθησαν σχετικώς προς την υπόθεση, δύο εκ των οποίων από τον Άρειο Πάγο, και δέχεται ότι, εξ αυτού του γεγονότος, προκύπτει κάποιου βαθμού πολυπλοκότητα. Εν τούτοις, το Δικαστήριο εκτιμά ότι τούτο δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας. Εξ άλλου, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το νοσοκομείο ευθύνεται για ορισμένες καθυστερήσεις στο πλαίσιο της διεξαγωγής της δίκης, ειδικότερα ενώπιον του Εφετείου. Ωστόσο, ακόμα και αν αφαιρεθούν από τη συνολική διάρκεια οι καθυστερήσεις για τις οποίες ευθύνονται οι διάδικοι, η συνολική διάρκεια παραμένει υπερβολική. Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ακόμα και στα νομικά συστήματα, τα οποία καθιερώνουν την αρχή διεξαγωγής της δίκης από τους διαδίκους, η συμπεριφορά των ενδιαφερομένων δεν απαλλάσσει τους δικαστές από την εξασφάλιση της απαιτούμενης από το άρθρο 6 παρ. 1 ταχύτητας (*Λιτοσελίτης κατά Ελλάδος*, αριθ. προσφυγής 62771/00, παρ. 30, απόφαση της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2004).

22. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι έγκειται στα Συμβαλλόμενα Κράτη να οργανώνουν το δικαστικό τους σύστημα κατά τρόπον ώστε τα δικαστήριά τους να δύνανται να εγγυώνται σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα στην έκδοση οριστικής αποφάσεως επί των αμφισβητήσεων των σχετικών προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως εντός ευλόγου προθεσμίας (βλ. *Comingersoll S.A. κατά Πορτογαλίας* [GC], αριθ. προσφυγής 35382/97, παρ. 24, ΕΔΔΑ 2000-IV). Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην προκειμένη περίπτωση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν συνάδει προς την περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ

23. Επικαλούμενη τα άρθρα 6 παρ. 1 και 13 της Συμβάσεως, η προσφεύγουσα παραπονείται ότι η υπόθεσή της δεν εκδικάστηκε δικαίως και ότι τα δικαστήρια της ουσίας έσφαλαν, τόσο σε ουσιαστικό όσο και σε νομικό επίπεδο, ευνοώντας, έτσι, τον αντίδικο. Επικαλούμενη το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, η προσφεύγουσα παραπονείται, τέλος, ότι εθίγη το δικαίωμά της στον σεβασμό της περιουσίας της και υποστηρίζει ότι απώλεσε το δικαίωμά της να λάβει το ποσό το οποίο διεκδικούσε για αποζημίωση.

Επί του παραδεκτού

24. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι, κατά το άρθρο 19 της Συμβάσεως, καθήκον έχει να διασφαλίζει τον σεβασμό των υποχρεώσεων οι οποίες απορρέουν για τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη από τη Σύμβαση. Ειδικότερα, δεν έγκειται στο Δικαστήριο να αποφαινεται επί τυχόν σφαλμάτων των εθνικών δικαστηρίων όσον αφορά νομικά ή πραγματικά ζητήματα, εκτός εάν και στο μέτρο που αυτά θα ήταν δυνατόν να συνεπάγονται παραβίαση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που προστατεύει η Σύμβαση (βλ., ειδικότερα, *García Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. προσφυγής 30544/96, παρ. 28, ΕΔΑΔ 1999-I). Το Δικαστήριο δεν δύναται να εκτιμήσει το ίδιο τα πραγματικά στοιχεία τα οποία οδήγησαν ένα εθνικό δικαστήριο να λάβει μία απόφαση αντί κάποιας άλλης. Στην περίπτωση αυτή, θα αναγορευόταν σε δικαστή τετάρτου βαθμού και θα παραγνώριζε τα όρια της αποστολής του (βλ., *mutatis mutandis*, *Kemmache κατά Γαλλίας* (αριθ. 3), απόφαση της 24^{ης} Νοεμβρίου

1994, série A n° 296-C, σελ. 88, παρ. 44). Αποκλειστικό καθήκον του Δικαστηρίου, όσον αφορά το άρθρο 6 της Συμβάσεως, είναι ο έλεγχος των προσφυγών, με τις οποίες προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι τα εθνικά δικαστήρια αγνόησαν τις συγκεκριμένες δικονομικές εγγυήσεις οι οποίες αναφέρονται στη διάταξη αυτή, ή ότι η διεξαγωγή της διαδικασίας, στο σύνολό της, δεν εξασφάλισε δικαία δίκη στον προσφεύγοντα (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Donadze κατά Γεωργίας*, αριθ. προσφυγής 74644/01, παρ. 30-31, απόφαση της 7^{ης} Μαρτίου 2006).

25. Στην παρούσα υπόθεση, ουδόλως προκύπτει ότι η διαδικασία, κατά την οποία η προσφεύγουσα ηδυνήθη να εκθέσει το σύνολο των επιχειρημάτων της, δεν υπήρξε δικαία. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν διαγιγνώσκει ένδειξη αυθαιρεσίας ως προς τη διεξαγωγή της διαδικασίας, ούτε παραβίαση των δικονομικών δικαιωμάτων της ενδιαφερομένης. Βάσει της διαπιστώσεως αυτής, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν απαιτείται η εκ μέρους του τοποθέτηση στο πλαίσιο του άρθρου 13. Πράγματι, οι επιταγές του άρθρου 13 δεν είναι τόσο απόλυτες όσο εκείνες του άρθρου 6 παρ. 1, και, στην προκειμένη περίπτωση, ενσωματώνονται στο τελευταίο (βλ., μεταξύ άλλων, *Sporrong και Lönnroth κατά Σουηδίας*, απόφαση της 23^{ης} Σεπτεμβρίου 1982, série A n° 52, σελ. 32, παρ. 88).

26. Εξ άλλου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προβαλλόμενη από την προσφεύγουσα απαίτηση δεν δύναται να θεωρηθεί ως «αγαθό» κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, αφού δεν έχει βεβαιωθεί από τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αυτή, ωστόσο, είναι η προϋπόθεση για να είναι μία απαίτηση βεβαία και απαιτητή και, ως εκ τούτου, να προστατεύεται από το Άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου (βλ., ειδικότερα, *Ελληνικά Διυλιστήρια και Στρατής Ανδρεάδης κατά Ελλάδος*, απόφαση της 9^{ης} Δεκεμβρίου 1994, série A, n° 301-B, σελ. 84, παρ. 59).

27. Ειδικότερα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, καθ' όν χρόνο η υπόθεση της προσφευγούσης εκκρεμούσε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, από την αγωγή της δεν εγεννάτο υπέρ αυτής δικαίωμα απαιτήσεως, αλλά μόνο το ενδεχόμενο επιτεύξεως παρόμοιας απαιτήσεως. Επομένως, οι αποφάσεις με τις οποίες απερρίφθη το αίτημα της προσφευγούσης, δεν ηδυνήθησαν να έχουν ως αποτέλεσμα την αποστέρηση της προσφευγούσης από περιουσιακό στοιχείο, του οποίου τύγχανε κυρία.

28. Επομένως, η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη κατά το μέρος αυτό και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 3 και 4 της Συμβάσεως.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

29. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

30. Η προσφεύγουσα ζητά 71.469 ευρώ για υλική ζημία. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό των διεκδικήσεών της, πλέον των τόκων. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ζητά 40.000 ευρώ για την ηθική ζημία την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

31. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το σχετικό προς την υλική ζημία αίτημα, και, περαιτέρω, υποστηρίζει ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση όσον αφορά την ηθική ζημία. Επικουρικώς, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί για την αιτία αυτή, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα ποσά τα οποία συνήθως επιδικάζει το Δικαστήριο στο πλαίσιο παρομοίων υποθέσεων.

32. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως, στην οποία κατέληξε, αφορά αποκλειστικώς στο γεγονός ότι παραβιάσθηκε το δικαίωμα της ενδιαφερόμενης να δικαστεί η υπόθεσή της εντός «ευλόγου προθεσμίας». Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν διακρίνει κάποιον αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στη διαπιστωθείσα παραβίαση και σε μία οποιαδήποτε υλική ζημία της προσφευγούσης. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν οι προαναφερόμενες αξιώσεις κατά το μέρος αυτό. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη βεβαία ηθική ζημία, την οποία δεν αντισταθμίζει επαρκώς η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 12.000 ευρώ για την ηθική ζημία την οποία υπέστη, πλέον οιαδήποτε ποσού ήθελε οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

33. Η προσφεύγουσα ζητά επίσης 6.952 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου. Η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει τιμολόγιο. Προσκομίζει μόνον ένα δακτυλογραφημένο και υπογεγραμμένο από τον δικηγόρο της αναλυτικό σημείωμα στο οποίο αναγράφεται το ως άνω ποσό. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, λόγω των μετρίων εισοδημάτων της, δεν έχει ακόμα δυνθεί να του καταβάλει το ποσό αυτό.

34. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί τις αξιώσεις αυτές και υποστηρίζει ότι δεν είναι δεόντως αιτιολογημένες.

35. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, συμφώνως προς το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά Ελλάδος* (δικαία ικανοποίηση) [GC], αριθ. προσφυγής 31107/96, παρ. 54, ΕΔΑΔ 2000-XI).

36. Στην προκειμένη περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων τα οποία έχει στη διάθεσή του, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 500 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οιοιδήποτε ποσού ήθελε οφείλεται ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

37. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσανξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως παραδεκτή όσον αφορά τη σχετική προς την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας αιτίαση, και την απορρίπτει κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει* ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στην προσφεύγουσα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως, 12.000 ευρώ για ηθική ζημία και 500 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οιοιδήποτε ποσού ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 31 Ιουλίου 2008, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

- υπογραφή -

/ Søren Nielsen /

Γραμματέας

- υπογραφή -

/ Nina Vajić /

Πρόεδρος